

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
Управління Служби безпеки України в Харківській області
Слідчий відділ

вул. Мироносицька, 2, м. Харків, 61002, тел./факс (057) 700-03-21
www.ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001711

ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру

місто Харків

«28» березня 2023 року

Слідчий 2-го відділення слідчого відділу Управління Служби безпеки України в Харківській області майор юстиції Поляков Кирило Леонідович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 12022221070000597 від 08.09.2022, у зв'язку із наявністю доказів та достатніх підстав для підозри у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276, 276-278 КПК України, –

ПОВІДОМИВ:

Дудуєва Ахмеда Ханпашасвича (рос. Дудуева Ахмеда Ханпашаевича), 21.04.1996 року народження, уродженця Російської Федерації, Республіки Дагестан, громадянина Російської Федерації, військовослужбовця за контрактом в/ч 61899, військове звання – сержант, посада командир бойової машини реактивного дивізіону, який проживає за адресою: Російська Федерація, Республіка Дагестан, місто Хасав'юрт, вулиця Завокзальна, 29, раніше не судимого, місце знаходження якого на даний час не встановлено,

про те, що він обґрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а саме: жорстокому поводженні з цивільним населенням, поєднаним з умисним вбивством, тобто вчиненні кримінального правопорушення - злочину, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення,
у вчиненні якого підозрюється Дудуєв А.Х.

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з

військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечили військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією взяли під контроль будівлі, в яких розташовувалися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації), починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

З метою повномасштабного військового вторгнення, починаючи з 2021 року по лютий 2022 року, на території РФ, Республіки Білорусь та тимчасово окупованій території України сконцентрувались значні сили ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм іррегулярні угруповання.

У подальшому, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральна асамблея ООН ES-11/1 від 02.03.2022 "Про агресію проти України", п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи "Наслідки агресії Російської Федерації проти України", п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі

“Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього” (Україна проти РФ) та ін.)”.

У період з 5 години 24 лютого 2022 року та до цього часу підрозділи ЗС та інших військових формувань РФ здійснюють спроби окупації українських міст, які супроводжуються бойовим застосуванням авіації, артилерійськими та ракетними ударами, а також застосуванням броньованої техніки та іншого озброєння. При цьому вогневі удари здійснюються по об'єктах, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права. Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі та поранення тисяч цивільних осіб, у тому числі жінок і дітей, знищення та пошкодження тисяч цивільних об'єктів.

Згідно з положеннями ст. 2 Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949 (далі – Конвенція), учасниками якої є, зокрема Україна та РФ, Конвенція застосовується до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни. Конвенція також застосовується до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Статтею 147 Конвенції передбачено, що серйозними порушеннями є дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції.

Відповідно до ст. 3 Конвенції сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, поведуться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої є раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

а) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;

с) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження.

Згідно зі ст.ст. 27, 29 вказаної Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ. Сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поводження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Відповідно до ст.ст. 31-33 вказаної Конвенції забороняється, зокрема: жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей; застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження,

не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільної, так і військової влади. Колективні покарання, так само, як і будь-які залякування чи терор, забороняються.

Відповідно до ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року (далі – Протокол), заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі;

е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Водночас, ч. 1 ст. 76 Протоколу передбачено, що жінки користуються особливою повагою і їм забезпечується захист, зокрема, від зґвалтування, примусу до проституції і будь-яких інших форм непристойних посягань.

Крім того, відповідно до ст. 47 Бойового уставу з підготовки та ведення загальновійськового бою (частина II батальйон, рота), який затверджений наказом головнокомандувача сухопутними військами – заступником міністра оборони РФ від 31.08.2004 № 130, командири (начальники) усіх рівнів зобов'язані: знати та враховувати під час підготовки та під час ведення бою (виконання отриманого завдання) норми міжнародного гуманітарного права; вимагати їх знання та забезпечувати неухильне виконання підлеглим особовим складом; припиняти випадки порушення цих норм; притягувати до відповідальності осіб, які вчинили порушення.

При цьому, п. 7 Настанови з міжнародного гуманітарного права для ЗС РФ, затвердженого наказом міністра оборони РФ від 08.08.2001, забороняється вчиняти терор щодо цивільного населення.

Пунктом 46 зазначеного Настанови передбачено, що жертви збройних конфліктів (у тому числі цивільне населення) користуються повагою та перебувають під захистом міжнародного гуманітарного права, якщо вони утримуються від будь-яких ворожих дій стосовно збройних сил.

Водночас пунктом 74 Настанови передбачена відповідальність командира з'єднання (частини, підрозділи), розташованого на окупованій території, який зобов'язаний, поважаючи чинні на окупованій території закони, вживати всіх залежних від нього заходів щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, запобігання пограбуванню та незаконній конфіскації майна. Однак щодо цивільного населення можуть бути вжиті додаткові заходи контролю та забезпечення безпеки у зв'язку з воєнним станом.

Крім того, для виконання п. 149 Настанови завданнями морально-психологічного забезпечення з урахуванням норм міжнародного гуманітарного права є:

- аргументоване переконання особового складу в необхідності дотримання принципів та норм міжнародного гуманітарного права;
- виховання особового складу у кращих російських традиціях гуманного ставлення до жертв збройних конфліктів та громадянського населення.

Так, досудовим розслідуванням у даному кримінальному провадженні встановлено, що Дудуєв Ахмед Ханпашаєвич, 21 квітня 1996 року народження, перебуваючи у військовому званні сержант, обіймаючи посаду командира бойової машини реактивного дивізіону військової частини 61899, а саме 27-ї окремої гвардійської мотострілецької бригади 1-ї танкової армії західного військового округу (місце дислокації м. Москва, с. Мосренгент, вул. Героя Соломатіна) тобто будучи військовослужбовцем збройних сил російської федерації, нехтуючи законами і звичаями війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порушуючи вимоги міжнародного гуманітарного права, жорстоко поводячись із цивільним населенням, з мотивів національної нетерпимості, умисно вбив цивільного громадянина України Здебського Федора Гавриловича, 29 травня 1951 року народження за таких обставин:

01 квітня 2022 року Збройні Сили та інші військові формування Російської Федерації незаконно окупували територію міста Ізюм Харківської області. Маючи повний контроль над населеним пунктом, військовослужбовці Збройних Сил РФ переконались, що на території населеного пункту проживає цивільне населення, яке не бере участі у збройному конфлікті та не може чинити будь-якого супротиву волі окупантів, а також що на території міста та поза його межами не розміщені військові об'єкти та підрозділи Збройних Сил України.

Таким чином, військовослужбовці ЗС РФ, які контролювали територію міста Ізюм Харківської області, були обізнані та повинні були дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права, а керівництво частин, які окупували населені пункти, зобов'язані забезпечити дотримання норм міжнародного гуманітарного права їхніми підлеглими.

Далі, 07 травня 2022 року, приблизно о 13-00 годині, військовослужбовець Дудуєв Ахмед Ханпашаєвич, будучи одягнутим у військову форму, маючи відповідні знаки щодо його приналежності, будучи озброєним автоматичною стрілецькою вогнепальною зброєю – автоматом системи Калашніков, зайшов до приміщення патологоанатомічного відділення Центральної міської лікарні "Піщанської Богоматері" по вул. Залікарняна, 2, м. Ізюм, Харківської області.

У вказаний час в означеному приміщенні на своєму робочому місці перебував судово-медичний експерт Ізюмського відділення Харківського обласного бюро судових експертиз Здебський Федор Гаврилович, 29.05.1951 р.н., разом з лаборантом Барчан Валентиною Іллівною, 19.07.1950 р.н., та лікарем-патологоанатомом Мозжухіним Сергієм Валентиновичем, 05.04.1959

р.н. Вказані особи були одягнуті у цивільний одяг, не мали будь-яких засобів індивідуального захисту, не мали жодної зброї та боєприпасів, а отже, належали до цивільних осіб, які не беруть участі у збройному конфлікті.

Перебуваючи у приміщенні, Дудуєв А.Х. розпочав розмову з присутніми особами, під час якої Здебський Ф.Г. пояснив йому, що вважає перебування військових Російської Федерації на території м. Ізюм незаконним.

В результаті чого Дудуєв А.Х. почав себе вести агресивно та у порушення ст. 27 Конвенції та ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, з метою демонстрування своєї зверхності, приниження честі, спричинення насильства над життя та здоров'ям цивільного населення, задля залякування осіб, що перебували у приміщенні, для подальшого пригнічення та подолання будь-якого супротиву, Дудуєв А.Х. завдав декілька ударів в обличчя Здебському Ф.Г., чим вчинив жорстоке поводження з цивільним населенням та заподіяв Здебському Ф.Г фізичний біль та страждання.

Після цього, діючи без розриву у часі, Дудуєв А.Х. зробив з автоматичної стрілецької вогнепальної зброї – автомату системи Калашніков, якою він був озброєний, чотири постріли в стелю кімнати. Усвідомлюючи небезпеку для життя, Бочан В.І. вибігла на вулицю зі вказаного приміщення, після чого Дудуєв А.Х. із застосуванням психологічного тиску та погрозуючи зброєю, наказав Мозжухіну С.В. повернути Бочан В.І. до кімнати. Усвідомлюючи небезпеку для життя, Мозжухін С.В. вийшов із вказаного приміщення, у результаті чого Здебський Г.Ф. та Дудуєв А.Х. залишились удвох.

За результатом вказаних дій, у Дудуєва А.Х. виник умисел, спрямований на порушення законів та звичаїв війни, поєднаних з умисним вбивством, та Дудуєв А.Х., реалізуючи свій виниклий злочинний намір, діючи з прямим умислом, розуміючи, що його активні дії грубо порушують закони і звичаї війни, передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порушуючи вимоги міжнародного гуманітарного права, а саме: ст. 51 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949 та з мотивів національної нетерпимості, усвідомлюючи, що перед ним цивільна особа, на яку поширюються норми міжнародного гуманітарного права та яка не має можливості чинити опір, у порушення ст. ст. 27, 31, 32, 33 Конвенції, користуючись беззахисним станом Здебського Г.Ф. та відсутністю у нього можливості до самозахисту, у порушення вищезазначених вимог закону, розуміючи, що від його дій можуть настати наслідки у вигляді заподіяння смерті Здебському Г.Ф., передбачаючи суспільно небезпечні наслідки своїх дій та бажаючи настання зазначених наслідків, з метою позбавлення життя останнього, здійснив не менше одного пострілу з автоматичної стрілецької вогнепальної зброї – автомата системи Калашніков в ділянку тулуба Здебського Г.Ф., унаслідок чого останній помер на місці.

Таким чином, Дудуєв Ахмед Ханпашаєвич, обгрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а саме: жорстокому поводженні з цивільним населенням, поєднаним з умисним вбивством, тобто вчиненні кримінального правопорушення - злочину, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України.

Слідчий 2-го відділення слідчого відділу
УСБУ в Харківській області
майор юстиції

 Поляков Кирило Леонідович

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор Немишлянської
окружної прокуратури
м. Харкова

 Мартиш Михайло Михайлович

Пам'ятка про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Підозрюваному роз'яснено, що він, відповідно ст. 42 КПК України, має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обгрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру із пам'яткою про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені
«__» _____ 2023 р. в «__» год. «__» хв.

Підозрюваний:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Захисник:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Повідомлення про підозру вручив:

**Слідчий 2-го відділення слідчого відділу
УСБУ в Харківській області
майор юстиції**

Поляков Кирило Леонідович